

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisen pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen hyväksynnästä.

ILMOITUKSEN TEKIJÄ

Pelkosenniemen kunta
Sodankyläntie 1
98500 PELKOSENNIEMI

Yhteyshenkilö:
Panu Leinonen, panu.leinonen@pelkosenniemi.fi

Y-tunnus 0191866-5

PUHDISTETTAVA ALUE JA SEN SIJAINTI

Sijainti	Pelkosenniemi
Osoite	Koulutie 9, 98500 Pelkosenniemi
Kiinteistötunnus	583-402-38-49

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämisestä kaivualueella tai poistamisesta toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi on tehtävä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle ympäristönsuojelulain 136 §:n perusteella. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen.

ILMOITUKSEN VIREILLETULO

Ilmoitus on tullut vireille 7.10.2019.

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA OMISTAJA

Alueella on voimassa Kirkonseudun rakennuskaava ja rakennuskaavan muutos, jossa alue on osoitettu yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y).

Kiinteistön omistaa Pelkosenniemen kunta.

ILMOITETTU TOIMINTA

Kohteessa sijaitsevat Pelkosenniemen koulu ja lämpölaitos.

Koulun lämmitysmuotoja ovat olleet puu ja öljy. Kohteessa on kaksi maanalaista öljysäiliötä, jotka on asennettu paikoilleen arviolta 1960...1970 -lukujen vaihteessa. Öljysäiliöissä oli nähtävillä vuosilukumerkintä 1969. Viereisen lämpölaitoksen valmistuttua koulun lämmitysjärjestelmä on liitetty kaukolämpöön.

Lämpölaitos on rakennettu 2010 -luvulla. Lämpölaitoksen pääasiallinen lämmitysmuoto on hake. Öljyä käytetään kohteessa varalämmitysmuotona. Maanpäällinen öljysäiliö sijaitsee asfaltoidulla piha-alueella.

Koulurakennukset ovat tällä hetkellä tyhjiään. Kohteeseen on suunniteltu uuden koulun ja päiväkodin rakentamista. Kohteen vieressä oleva lämpölaitos on siirtymässä uuteen sijoituspaikkaan eikä jatkossa sijaitse kyseisellä tontilla. Paikalla olevat öljysäiliöt on tarkastettu sekä tyhjennetty.

Pohjois-Suomen Betoni- ja Maalaboratorio Oy on tehnyt ympäristötekniisiä tutkimuksia alueella. Kohteessa havaittiin viitteitä öljyhiilivetypilaantumasta toukokuussa 2019 tehtyjen tutkimuksien aikana. Lisätutkimuksilla elokuussa 2019 selvitettiin pilaantumaa laajuutta. Tutkimuksista on laadittu Kunnostustarpeenarviointi -raportti (19068) 3.9.2019. Todettu pilaantuma on todennäköisesti aiheutunut kiinteistön öljylämmitysjärjestelmästä. Kiinteistöllä ei tiedetä tapahtuneen öljyvahinkoa tai säiliöiden ylitäyttöä.

Maaperä-, pohjavesi-, ja pintavesitiedot

Alue sijaitsee geologisen tutkimuslaitoksen maaperäkartojen mukaan sora- ja hiekkamoreenin alueella. Tehtyjen havaintojen mukaan kiinteistöllä on 0-1 metriä hiekkaisesta täyttökerrosta, jonka jälkeen maa-aines muuttuu hiekkaiseksi tai silttiseksi luonnonmaaksi ja jatkaa 3 metrin syvyyteen saakka. 3 metrin tasosta syvemmälle maa-aines on hiekkamoreenia.

Kohde ei sijaitse pohjavesialueella. Lähimmät luokitellut pohjavesialueet Kupittaja (1258306, vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue) ja Palokangas (1258362, muu pohjavesialue) sijaitsevat kiinteistöltä noin 3,3 ja 3,4 kilometrin etäisyyksillä koillisessa ja idässä. Pohjaveden pinta havaittiin noin 3 metrin syvyydessä.

Lähin pintavesistö Kemijoki sijaitsee kohteen itäpuolella noin 250 metrin etäisyydellä. Alueen maanpinta viettää yleisesti kohti Kemijokea. Kohde sijaitsee noin korkeustasolla +161...162 metriä.

TUTKIMUKSET

Näytteenotto- ja analysointi

Näytteenotto tehtiin ottamalla GM50 ja GM75 monitoimikairakoneilla häiriintyneitä maanäytteitä läpivirtaus- ja ikkunanäytteenottimella. Häiriityt maanäytteet laitettiin ottamisen jälkeen laboratorioista saatuihin Rilsan näytepusseihin, jotka soveltuvat maanäytteenottoon orgaanisia määrittäjä varten.

Kenttätutkimukset toteutettiin ensin aistinvaraisesti ja kaikki näytteet analysoitiin PID-mittarilla. Aistinvaraisten havaintojen ja PID-mittausten perusteella valittiin muutama

näyte, joiden öljyhiilivetyypitoisuustasoa tutkittiin PetroFlag-kenttämittauslaitteistolla. PetroFlag-kenttätestejä tehtiin tutkimusten aikana yhteensä 12 kpl.

Laboratorioon lähetettiin yhteensä kahdeksan (8) näytettä, joista analysoitiin öljyhiilivedyt THC C₅-C₄₀ sekä lisäksi kahdesta (2) näytteestä VOC-yhdisteet suppeana.

Maanäytteet analysoitiin Eurofins Ahma Oy:n laboratoriossa Oulussa. Laboratorio on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio. Öljyhiilivetyanalyysit tehtiin GC/MS ja HS-GC/MS menetelmällä.

Tutkimuspisteiden sijainnit on esitetty päätöksen liitteessä 2.

Maaperätutkimukset 27.5.2019

Tutkimuspisteitä tehtiin GM50 monitoimikairakoneella maanpäällisen öljysäiliön ja maanalaisten öljysäiliöiden ympärille yhteensä 7 kpl. Tutkimusten tavoitteena oli ulottaa tutkimuspisteet 3 metrin määräsyyvyteen, mikäli havaintoja pilaantumasta ei tehdä.

Maanpäällisen öljysäiliön alueelle tehtyjen tutkimuspisteiden KP1-KP4 kenttätutkimuksissa ei havaittu merkkejä öljyhiilivedyistä. Kenttähavaintojen varmistamiseksi laboratorioon lähetettiin näyte KP2 (0-0,5 m). Laboratorioanalyysissä näytteen pitoisuudet ylittävät laboratorion määräysrajan <50 mg/kg.

Maanalaisten öljysäiliöiden alueelle tehtyjen tutkimuspisteiden KP5-KP7 kenttätutkimuksissa kahdessa (2) näytteessä havaittiin merkkejä öljyhiilivedyistä. Näytteet tutkittiin laboratoriossa:

- KP5 (1-2 m): öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuus >C₁₀-C₄₀ on 880 mg/kg, (>C₁₀-C₂₁ 640 mg/kg ja >C₂₁-C₄₀ 240 mg/kg),
- KP6 (2-3 m): öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuus >C₁₀-C₄₀ on 7 300 mg/kg, (C₅-C₁₀ 210 mg/kg, >C₁₀-C₂₁ 6 100 mg/kg ja >C₂₁-C₄₀ 1 200 mg/kg).

Lisätutkimukset 21.-22.8.2019

Tutkimuspisteitä tehtiin GM75 monitoimikairakoneella maanpäällisen öljysäiliön (KP24) ja maanalaisten öljysäiliöiden (KP20-KP23 ja KP26) ympärille yhteensä 6 kpl sekä yksi tutkimuspiste (KP25) tehtiin käsikairakalustolla koulurakennuksen kellarikerroksen lattian alle.

Maanpäällisen öljysäiliön alueelle tehdyn tutkimuspisteen KP24 (0-5 m) kenttätutkimuksissa ei havaittu merkkejä öljyhiilivedyistä.

Maanalaisten öljysäiliöiden alueelle tehtyjen tutkimuspisteiden KP20-KP23 ja KP26 kenttätutkimuksissa kahdessa (2) näytteessä havaittiin merkkejä öljyhiilivedyistä. Neljä näytettä tutkittiin laboratoriossa:

- KP20 (4-5 m): öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuus >C₁₀-C₄₀ on 3 300 mg/kg, (C₅-C₁₀ 130 mg/kg, >C₁₀-C₂₁ 3 000 mg/kg ja >C₂₁-C₄₀ 350 mg/kg),
- KP23 (4-4,3 m): öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuus >C₁₀-C₄₀ on 60 mg/kg,
- KP26 (4-5 m): öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuus >C₁₀-C₄₀ on 4 000 mg/kg (C₅-C₁₀ 240 mg/kg, >C₁₀-C₂₁ 3 600 mg/kg ja >C₂₁-C₄₀ 420 mg/kg) ja
- KP26 (8-9 m): öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuus >C₁₀-C₄₀ on 59 mg/kg.

Koulurakennuksen kellarikerroksen lattian alle tehdyn tutkimuspisteen KP25 kenttä-tutkimuksissa ei havaittu merkkejä öljyhiilivedyistä. Kenttähavaintojen varmistamiseksi laboratorioon lähetettiin näyte KP25 (0,5-1 m). Laboratorioanalyysissä näytteen pitoisuudet alittavat laboratorion määrittämissä rajat <50 mg/kg.

Vesinäytteet

Kohteista ei otettu vesinäytteitä maaperätutkimusten yhteydessä.

PILAANTUNEISUUS

Lähtökohdat

Haitta-aineiden pitoisuuksia on verrattu maan pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnissa käytettävän valtioneuvoston asetuksen 214/2007 (PIMA-asetus) viitearvoihin.

Asetuksen mukaan maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava, jos yhden tai useamman haitallisen aineen pitoisuus maaperässä ylittää asetuksessa säädetyn kynnysarvon tai alueen luontaisen taustapitoisuuden, mikäli se on suurempi kuin kynnysarvo. Öljyhiilivedyille ei ole määritetty taustapitoisuuksia, joten sitä ei arvioinnissa voida huomioida.

Asetuksessa annetaan kolme arvoa: kynnysarvo, alempi ohjearvo ja ylempi ohjearvo. Jätelaissa on annettu lisäksi vaarallisen jätteen raja-arvot haitallisille aineille, joita on täsmennetty SYKE:n ohjeissa. Maaperän katsotaan olevan pilaantumaton, kun sen haitta-ainepitoisuudet alittavat kynnysarvon. Kun pitoisuudet ylittävät kynnysarvon, mutta alittavat alemman ohjearvon, maaperä on pilaantumaton, jossa on kohonneita haitta-ainepitoisuuksia. Muilla kuin teollisuusalueilla (esim. asuinalueella) maaperää pidetään lähtökohtaisesti pilaantuneena, jos yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus ylittää alemman ohjearvon. Maaperää pidetään lähtökohtaisesti teollisuus-, liikenne-, varasto- tai muulla vastaavalla alueella pilaantuneena, jos yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus ylittää ylempään ohjearvon.

Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnin on kuitenkin aina perustuttava riskinarvioon ja viitearvojen on sovellettava kohteessa käytettäviksi. Riskien arvioinnin perusteella voidaan päätyä muihinkin haitta-aineiden pitoisuusvaatimuksiin kuin PIMA-asetuksessa esitettyihin kynnys- tai ohjearvoihin.

Esiintyneet haitta-aineet

Tehtyjen tutkimusten mukaan kohteesta otetuissa näytteissä on esiintynyt seuraavia kynnysarvon ylittäviä haitta-aineita:

Öljyhiilivedyt C₅-C₄₀

PIMA-asetuksen mukaisesti öljyhiilivetyjen ohjearvot on jaettu kolmeen jakeeseen; bensiinijakeisiin C₅-C₁₀, keskiteollisiin $>C_{10}$ -C₂₁ ja raskaisiin öljyjakeisiin $>C_{21}$ -C₄₀, joille on asetettu VNa 214/2007 raja-arvot. Öljyhiilivetyjä pääsee tavallisimmin maaperään erilaisten vuotojen, ylitäyttöjen tai onnettomuuksien johdosta.

Pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arviointi

Pelkosenniemen koulun alueen kunnostustasona pidetään yleisesti VNa 214/2007 mukaisia alemman ohjearvon raja-arvoja ja rakennuksen alapuolella sovelletaan yleisesti kynnsarvoa. Tehtyjen tutkimusten mukaan maaperässä on havaittu tehtyjen kairausten perusteella viitteitä kynns- tai ohjearvojen ylittävistä pitoisuuksista.

Tehtyjen tutkimusten mukaan tutkimuspisteissä KP5 1-2 m ($>C_{10}-C_{40} = 880$ mg/kg); KP6 2-3 m ($>C_{10}-C_{40} = 7\ 300$ mg/kg); KP20 4-5 m ($>C_{10}-C_{40} = 3\ 300$ mg/kg) ja KP26 4-5 m ($>C_{10}-C_{40} = 4\ 000$ mg/kg) ylittävät öljyhiilivetyjen $>C_{10}-C_{21}$ osalta alemman tai ylempään ohjearvon. Kohteessa olevat rakenteet rajoittivat tutkimuspisteiden sijoittelua.

Rakennuksen kellarikerroksen tutkimuspisteessä päästiin 1 metrin syvyyteen eikä näytteissä havaittu haitta-aineita. Tämä voidaan arvioida johtuvan osittain siitä, että pohjavesi on hyvin lähellä kellarintasoa eikä pilaantuma ole päässyt pohjaveden alapuolelle kovin voimakkaana. Arvioitu öljypilaantuma on havaittu olevan maanalaisten öljysäiliöiden ympärillä noin 2-7 metrin syvyydessä maanpinnasta, mutta jatkumisesta koulurakennuksen alapuolelle ei saatu selkeyttä.

Koulurakennus on tällä hetkellä tyhjiään ja uuden koulun rakentaminen on suunnitella. Mahdollisten koulurakennusten purkutoimenpiteiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon havaittu öljypilaantuma ja sen kunnostaminen. Mahdolliset kunnostustoimenpiteet tulee suunnitella yhdessä tulevan alueen käytön kanssa.

Lisäksi mikäli koulurakennus otetaan uudelleen opetus- tai muuhun tähän rinnastettavaan käyttöön, tulee sisäilman laatu tarkastaa mittauksin ja tarkistaa täyttääkö se rakennukselle asetetut laatuvaatimukset. Kellaritilojen alipaineistuksen tarve tulee tarkistaa, mikäli rakennusta tullaan käyttämään vielä jatkossa, jotta mahdollinen kaasufaasina kulkeutuminen saadaan minimoitua.

Pilaantuneisuuden määräarvio

Havaittu öljypilaantuma sijoittuu maanalaisten öljysäiliöiden ympärille ja tutkimuksilla saatiin karkeasti rajattua pilaantumaa laajuus. Öljypilaantuma rajautuu noin 180-220 m² alueella ja noin 2-7 metrin syvyydelle. Pilaantumaa määräksi voidaan tällä hetkellä käytettävissä olevilla tutkimustiedoilla arvioida noin 2 200...2 500 tonnia.

Pilaantunut maa-aines tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottoaikaan. VNa 214/2007 alemman ohjearvon ylittäneille maille lähin tiedossa oleva vastaanottoaika on Kemin Savaterra Oy:n vastaanottoasema Holstinharjussa ja alemman ohjearvon alittaville maille Rovaniemen Napapiirin Residuum Oy:n Kuusiselän kaatopaikka. Lisäksi kannattaa selvittää Jätekeskus Jäkälän mahdollisuutta ottaa vastaan öljypilaantunutta maa-ainesta. Määräarviossa ei ole huomioitu pilaantumaa mahdollista laajenemista laajemmin rakennuksen alle, mahdollista öljypilaantunutta betonia tai pilaantumaa suurempaa laajenemista esimerkiksi kunnallistekniikan kaivantojen kautta.

PUHDISTAMISTA KOSKEVAT ASIAT

Puhdistustavoite

Kohteen kunnostustasona pidetään piha-alueella VNa 214/2007 mukaisia alempia ohjearvoja ja uudisrakennuksen alapuolelle sovelletaan kynnsarvoa.

Puhdistusmenetelmä ja jätteiden käsittely

Kunnostus suoritetaan massanvaihtona. Pilaantuneen maa-aineksen lähin vastaanotto-paikka on tällä hetkellä Kemissä Savaterra Oy:n vastaanottoasema sekä pitoisuuksien mukaan mahdollisesti myös Rovaniemellä Napapiirin Residuum Oy:n Kuusiselän kaatopaikka ja Torniossa Jäkälänjäteasema.

Mahdollinen öljypilaantunut betoni toimitetaan luvanvaraiseen vastaanotto- paikkaan (Savaterra Oy).

Pohjaveden puhdistus suoritetaan tarvittaessa siirrettävän vesienkäsittelyjärjestelmän kuten HydroCleaner:n tai pysyvän öljynerotinjärjestelmän avulla ja pohjaveden tilaa seurataan vesinäyttein.

Puhdistamisen ympäristövaikutukset ja ympäristöhaittojen ehkäisy

Kaivutyöt ja pilaantuneiden maa-ainesten käsittely tehdään siten, ettei leviämistä ympäristöön tapahdu. Kaivetut massat suojataan sateelta ja muutoinkin leviäminen mm. haihtumalla ja liukenemalla estetään. Käsiteltäessä ja kuljetettaessa massojen pölyäminen minimoidaan ja vetisten massojen valuminen estetään.

Kaivetut massat pyritään lastaamaan mahdollisimman nopeasti autoon. Mikäli lyhyt- aikaista läjitystä joudutaan tekemään, kerätään massat tiiviille alustalle pitoisuuksittain ja peitetään kasat haihtumisen ja huuhtoutumisen sekä kastumisen estämiseksi.

Aikataulu

Kunnostustyö tehdään vanhan koulurakennuksen purkamisen yhteydessä vuosien 2020-2021 aikana.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitukseen liittyviä erillisiä lausuntoja ei ole pyydetty.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Päätös

Lapin ELY-keskus on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen. Töiden toteuttamisessa on noudatettava lisäksi seuraavia määräyksiä.

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

- Kiinteistöltä RN:o 583-402-38-49 on poistettava maa-ainekset, joiden haitta-aine- pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistus- tarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) **alemmat ohjeavot** haitta- aineiden osalta:
 - bensiinijakeet (C₅-C₁₀) 100 mg/kg,
 - keskisiseet (>C₁₀-C₂₁) 300 mg/kg ja
 - raskaat öljyjakeet (>C₂₁-C₄₀) 600 mg/kg.

ja **uudisrakennuksen alapuolelta** on poistettava maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) **kynnysarvot** haitta-aineiden osalta:

- öljyjakeiden summapitoisuus (>C₁₀-C₄₀) 300 mg/kg.

Kaivumaita, joiden pitoisuudet jäävät alle tavoitetasojen, voidaan hyödyntää kaivantojen täytöissä kaivupaikalla, mikäli ne ovat rakennusteknisesti hyödynnettävissä. Öljylämmitysjärjestelmiin tarkoitettua käytöstä poistetut maanalaiset laitteet ja rakennelmat tulee poistaa.

Puhdistustöiden aloittamisesta on ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle ja Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Maaperän puhdistustyöt on saatettava loppuun 31.12.2021 mennessä. Puhdistusta tulee jatkaa siihen saakka, kunnes Lapin ELY-keskus hyväksyy puhdistuksen toiminnanharjoittajan esityksestä loppuun saatetuksi.

2. Pilaantuneen maa-alueen kaivannot on aidattava. Lisäksi puhdistusalue on varustettava pilaantuneen maaperän puhdistuksesta kertovin kyltein.
3. Pilaantuneet maa-ainekset on toimitettava käsiteltäväksi paikkaan tai laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisten jätteiden käsittely ja vastaanotto. Kaikkien puhdistustyömaalta pois kuljetettavien maamassojen ja muiden jätteiden sijoituspaikat on ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle ja Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen töiden aloittamista. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Kuljetettaessa kosteita ja valuvia maamassoja tulee kuljetuskaluston olla riittävän tiiviitä, jottei kuljetuksissa pääse valumaan haitallisia aineita ympäristöön. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneen maan haltijan velvollisuus on laatia jätelain (646/2011) 121 §:n mukainen siirtoasiakirja ja huolehtia, että pilaantuneita maita siirrettäessä se on kuljetusten mukana. Jätteen luokiteltua pilaantunutta maata saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain 94 §:n mukaisesti rekisteröityneille toimijoille.
4. Pilaantuneita maamassoja, joiden pitoisuustasot ylittävät määräyksessä 1 asetetut tavoitepitoisuudet saadaan pakottavasta syystä välivarastoida kiinteistöllä tiiviillä alustalla enintään 30 vuorokauden ajan. Maamassat on peitettävä huuhtoutumisen ja pölyämisen estämiseksi.
5. Mikäli puhdistuksen yhteydessä kaivantoihin kertyy pilaantunutta vettä, se on poistettava esimerkiksi imuautolla tai vesi on puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla, josta on sovittava erikseen Lapin ELY-keskuksen kanssa. Mikäli kaivantoihin kertyvä vesi viemäroidään, veden viemärintiin on pyydettävä lupa alueen vesihuollosta vastaavalta laitokselta ja noudatettava sen antamia ohjeita ja määräyksiä. Vedestä talteen otettu pilaantuneita aineksia sisältävä jäte on toimitettava laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto.
6. Kaivannoista poistettavan ja paikoilleen jätettävän maa-aineksen rajapinnasta on otettava riittävä määrä kontrollinäytteitä määräyksessä 11 täsmennetyllä tavalla.

Mikäli puhdistuksessa ei ole päästy määräyksessä 1 asetettuihin puhtaustasoihin, maahan jääneen pilaantuneen alueen sijainti on esitettävä kartalla sekä esitettävä arvio maaperään jääneiden haitallisten aineiden aiheuttamista ympäristö- ja terveysriskeistä ja maaperän puhdistustarpeesta.

Laboratorioon toimitettavien maanäytteiden ja tarvittaessa vesinäytteiden analysointi tulee tapahtua akkreditoitussa laboratoriossa.

Määräys melun torjunnasta

7. Puhdistustyön aiheuttama melutaso ei saa ylittää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa kello 07:00–22:00 A-painotetun ekvivalenttimelutason (Laeq) arvoa 55 dB (A) eikä kello 22:00–07:00 A-painotetun ekvivalenttimelutason (Laeq) arvoa 50 dB (A). Mikäli valvontaviranomaisella on aihetta epäillä toiminnasta syntyvän meluhaittoja, on toiminnanharjoittaja velvollinen ryhtymään haitan johdosta tarvittaviin mittauksiin ja selvityksiin sekä melun vähentämistoimiin.

Määräykset vastuuhenkilöistä ja töiden aloittamisesta

8. Puhdistustyölle on nimettävä valvoja, jolla on tarvittava kokemus ja pätevyys pilaantuneen maaperän puhdistukseen ja puhdistustöiden valvontaan. Valvojan nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava ennen töiden aloittamista Lapin ELY-keskukselle ja Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Valvojan tulee laatia työn alussa pöytäkirja, johon kirjataan mm. urakoitsijan yhteystiedot, työturvallisuusasiat ja kalustotiedot. Asiakirjaa tulee täydentää ja ylläpitää puhdistustyön aikana.

Määräykset poikkeuksellisista tilanteista

9. Työn aikana ilmenevistä poikkeuksellisista tapahtumista on viipymättä ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle ja Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli häiriötilanteesta voi aiheutua onnettomuusriski tai terveyshaittaa, tapauksesta on ilmoitettava myös Lapin pelastuslaitokselle. Toiminnanharjoittajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen ja haittojen torjumiseksi.

Määräykset kirjanpidosta, puhdistuksen laadunvalvonnasta, tarkkailusta ja raportoinnista

10. Puhdistustyön aikana tulee pitää työmaapäiväkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja puhdistuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Päiväkirjat on säilytettävä vähintään kolmen (3) vuoden ajan ja ne on pyynnöstä esitettävä Lapin ELY-keskukselle tai Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
11. Puhdistustavoitteiden toteutumista on töiden aikana tarkkailtava asianmukaisilla kenttämittauksilla ja näytteenotolla. Tarkkailussa on määritettävä vähintään määräyksessä 1 esitetyt haitta-aineet. Puhdistusalueen katsotaan rajautuneen, kun laboratorioanalyysillä varmistetut tarkkailutulokset alittavat määräyksessä 1 esitetyt ohjearvot. Kaivantoja ei saa peittää ennen kuin kontrollinäytteiden laboriotulokset ovat valmistuneet ja Lapin ELY-keskukselle ja Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu mahdollisuus puhdistustöiden tarkastamiseen.

12. Pilaantuneisuus selvityksen sekä puhdistuksen yhteydessä otettujen näytteiden analyysitulosten ja muiden työnaikaisten havaintojen perusteella on toiminnanharjoittajan esitettävä selvitys puhdistettavan alueen jatkotarkkailu- ja puhdistustarpeesta.
13. Puhdistustyön loppuraportti on toimitettava Lapin ELY-keskukselle ja Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta. Loppuraportissa on esitettävä:
- yhteenveto kiinteistöillä tehdyistä puhdistustoimista, kenttä- ja laboratorio-tutkimuksista sekä tutkimustulokset,
 - toteutuneiden kaivantojen laajuus ja syvyys sekä sijainti koordinaatistoon (ETRS-TM35FIN) sidotulla kartalla,
 - näytepisteiden sijainti (ETRS-TM35FIN -koordinaatisto),
 - selvitys kaivannoista poistettujen maa-ainesten laadusta, määrästä, käsittelystä ja sijoituspaikasta
 - tarvittaessa määräyksessä 6 mainittu riskiarvio ja määräyksessä 12 mainittu selvitys jatkotarkkailu- ja puhdistustarpeesta ja
 - työmaakokousten pöytäkirjat/muistiot.

Määräysten perustelut

Päätöksessä mainitut ehdot ovat tarpeen terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Puhdistustavoitteiksi on määrätty valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) kynnysarvot ja alemmat ohjearvot haitta-ainepitoisuuksille. Lapin ELY-keskus on ottanut puhdistustasoja määrittäessään huomioon alueen kaavoituksen ja käyttötarkoituksen. Puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää eikä toiminnasta ennakolta arvioiden aiheudu ympäristön muuta pilaantumista tai sen vaaraa. Pilaantuneita maita sisältävien kaivantojen peittämisellä pyritään vähentämään pinta- ja sadevesien pääsyä kaivantoihin ja sitä kautta varmistetaan maaperän lisäpilaantuminen. Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaisille toimitetaan tieto puhdistustöiden suunnitellusta aloitusajankohdasta ennen töiden aloittamista (määräys 1).

Puhdistettava alue on edellytetty tarvittaessa aidattavaksi sekä merkittäväksi kylteillä, jotta pilaantuneen maan kaivusta tai muista työvaiheista ei aiheudu haittaa tai vaaraa työmaan ulkopuolisille tahoille ja jotta estetään asiattomien pääsy kaivualueelle (määräys 2).

Pilaantuneiden massojen kuljetuksesta, kuormauksesta, varastoinnista ja edelleen toimittamisesta on tarpeen antaa määräykset, ettei puhdistustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa pilaantuneiden massojen aiheuttamaa lisäpilaantumista puhdistettavalla kiinteistöllä ja naapurikiinteistöllä estetään mm. oikeanlaisen kuljetuskaluston valinnalla ja välivarastoitavien massojen peittämisellä. (määräykset 3-4).

Kaivantoihin kertyvien vesien tehokkaalla puhdistamisella estetään haitta-aineiden edelleen kulkeutuminen puhdistettavien alueiden ulkopuolelle. Haitta-aineita sisältävät jätteet voivat aiheuttaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, mikäli niitä ei käsitellä asianmukaisesti mainittujen jätteiden käsittelyyn erikoistuneissa ja luvan saaneissa laitoksissa (määräys 5).

Puhdistustoimien aikaisilla kontrollinäytteillä saadaan tietoa puhdistuksen etenemisestä ja riittävydestä. Tarkkailulla varmistetaan, että alueet puhdistetaan määräyksessä 1 annettujen ohjearvojen mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on pystyttävä osoittamaan, että puhdistustyöt on tehty riittävässä määrin ja tämän päätöksen mukaisesti. Siinä tapauksessa, että tavoitetta ei saavuteta, on pystyttävä arvioimaan riskit ja mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve (määräys 6).

Määräys on annettu meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi (määräys 7).

Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että puhdistus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa (määräys 8).

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi (määräys 9).

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa, laadun valvontaa, tarkkailua ja raportointia. Puhdistustöiden onnistumisen kannalta on tärkeää, että käsiteltävien massojen ominaisuuksista, puhdistuksen etenemisestä ja puhdistuksen riittävydestä saadaan luotettavaa tietoa. Tarkkailu on tarpeen myös haitallisten ympäristövaikutusten estämiseksi. Tarkkailulla saatavan tiedon avulla varmistetaan, että puhdistustöille asetetut tavoitteet saavutetaan pysyvästi ja tarvittaessa pystytään tehostamaan puhdistustöiden ympäristönsuojelutoimia sekä arvioimaan mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve. Kaivutyötä ohjataan pääasiassa paikan päällä tehtävin kenttämittauksin ja havainnoin. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi kaivantojen tarkistusvelvoite näytteenotoin on tarpeen. Laboratoriotulosten odottaminen varmistaa päätöksessä asetetun puhdistustason saavuttamisen.

Puhdistustyön aikana ja sen jälkeen on pystyttävä varmistamaan ja osoittamaan, että puhdistettava alue on puhdistettu riittävässä määrin ja tämän päätöksen mukaisesti sekä arvioimaan mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve (määräykset 10-13).

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 30.11.2024 asti. Maaperän puhdistamista koskeva asia on saatettava uudelleen vireille, mikäli ilmoituksessa mainittuja alueita ei em. päivämäärään mennessä saada puhdistettua tämän päätöksen mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Lapin ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti. Päätös julkaistaan Lapin ELY-keskuksen ilmoitustaululla osoitteessa Hallituskatu 3 B, Rovaniemi sekä Pelkosenniemen kunnan virallisella ilmoitustaululla osoitteessa Kauppakuja 2 A 1, Savukoski. Päätös on lisäksi luettavissa osoitteessa: www.ymparisto.fi > Asiointi, luvat ja ympäristövaikutusten arviointi > Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinti > YSL:n kertaluonteisen toiminnan ilmoitusmenettely > Ilmoituspäätökset > Pilaantuneet maa-alueet > Lapin ELY-keskus.

SOVELLETUT SÄÄDÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 16 §, 17 §, 84 §, 85 §, 133 §, 136 §, 190 §, 191 § ja 205 §,
 Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 26 §:t,
 Jätelaki (646/2011) 12 §, 13 §, 15 §, 29 §, 31 §, 94 § ja 121 §,
 Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 7-9 § ja 11 §,
 Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007),
 Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §,
 Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 § ja
 Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018).

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 880 €

Päätöksestä peritään valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018) mukainen suoritemaksu. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä peritään 55 €/h. Tämän päätöksen käsittelyyn käytettiin 16 tuntia eli maksu on yhteensä 880 €.

VALVONNAN MAKSULLISUUS

Ympäristönsuojelulain 205 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta tehdyn päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Valvontatoimenpiteitä koskeva lasku lähetetään vuosittain.

Valvontatoimenpiteet:

alle 6 tuntia 150 €, 6-13 tuntia 385 €, 14-27 tuntia 1 155 € ja 28-41 tuntia 1 925 €.

PÄÄTÖKSEN JAKELU

Päätös hakijalle

Jäljennös maksutta (sähköisenä):

Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 Suomen ympäristökeskus

TIETOJÄRJESTELMÄÄN MERKITSEMINEN

Kiinteistön maaperää koskevat tiedot lisätään valtakunnalliseen maaperän tilan tietojärjestelmään (kohde ID-numero 20008456).

MUUTOKSENHAKU

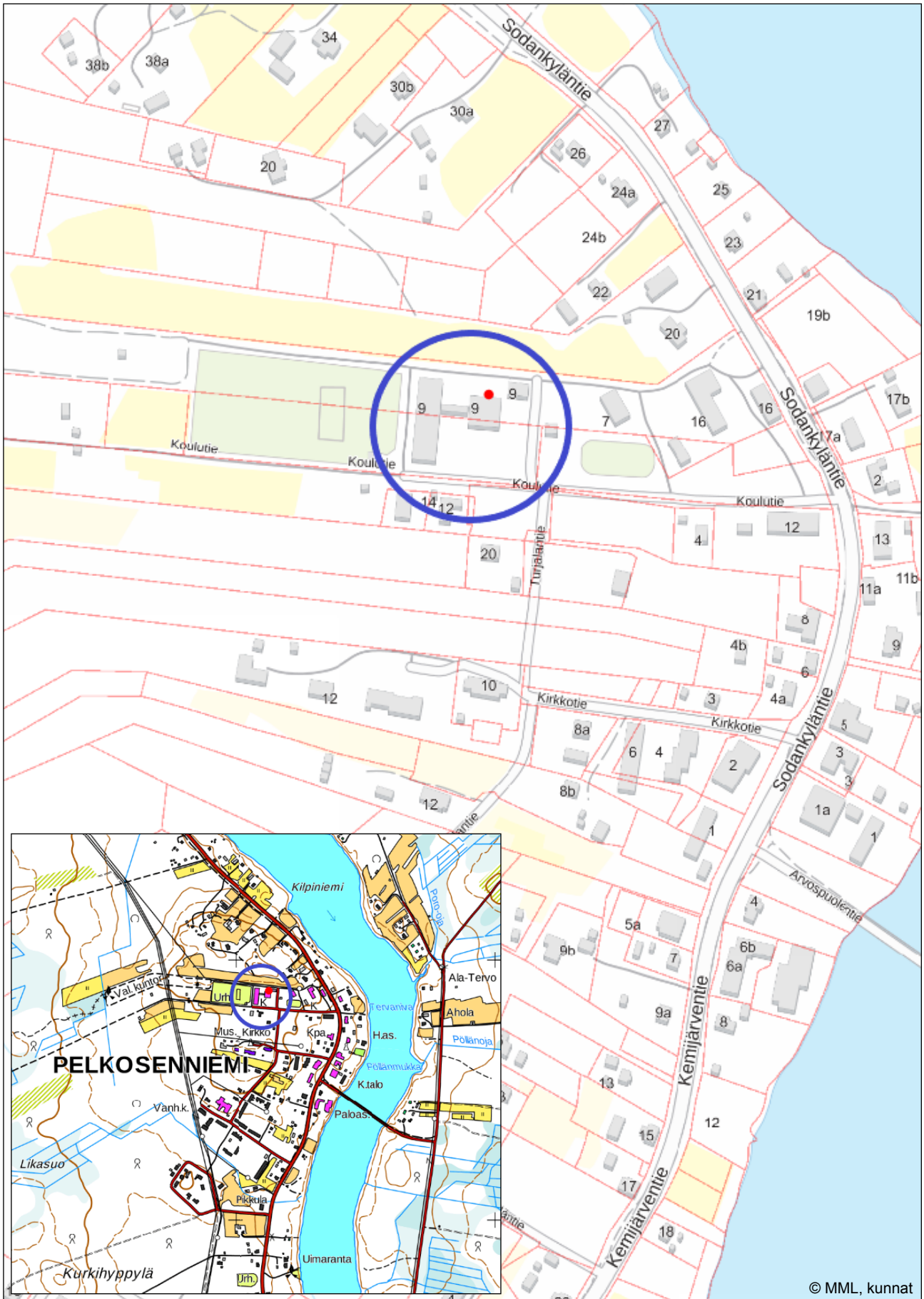
Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

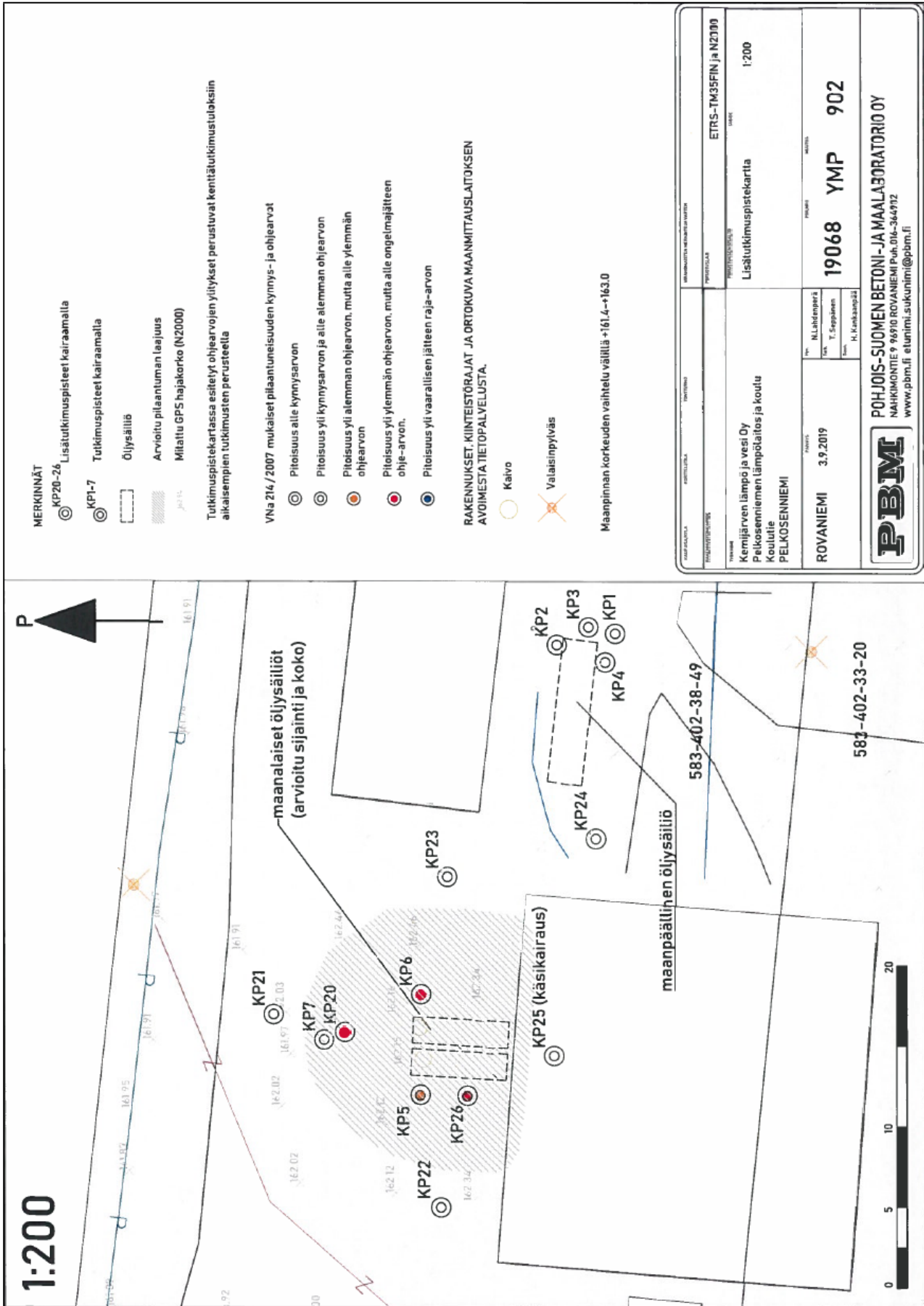
Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

HYVÄKSYNTÄ

Tämän päätöksen on esitellyt insinööri Anna-Kaisa Puhakka ja ratkaissut ylitarkastaja Vesa-Matti Määttä. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

- LIITTEET** Liite 1. Sijaintikartta
Liite 2. Tutkimuspistekartta
Liite 3. Valitusosoitus (LAP YSi 02V)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Lapin ELY-keskuksen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **9.12.2019**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja asiassa yleistä etua valvova viranomainen. Valitusoikeus on myös saamelaiskäräjillä ja kolttien kyläkokouksella ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa säädetyn mukaisesti.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen **Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.** Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 564 2780
faksi:	029 564 2760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16:15

Oikeudenkäyntimaksu Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

LAP Ysi 02V

Tämä asiakirja LAPELY/3433/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/3433/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Puhakka Anna-Kaisa 07.11.2019 08:13

Ratkaisija Määttä Vesa-Matti 07.11.2019 08:22